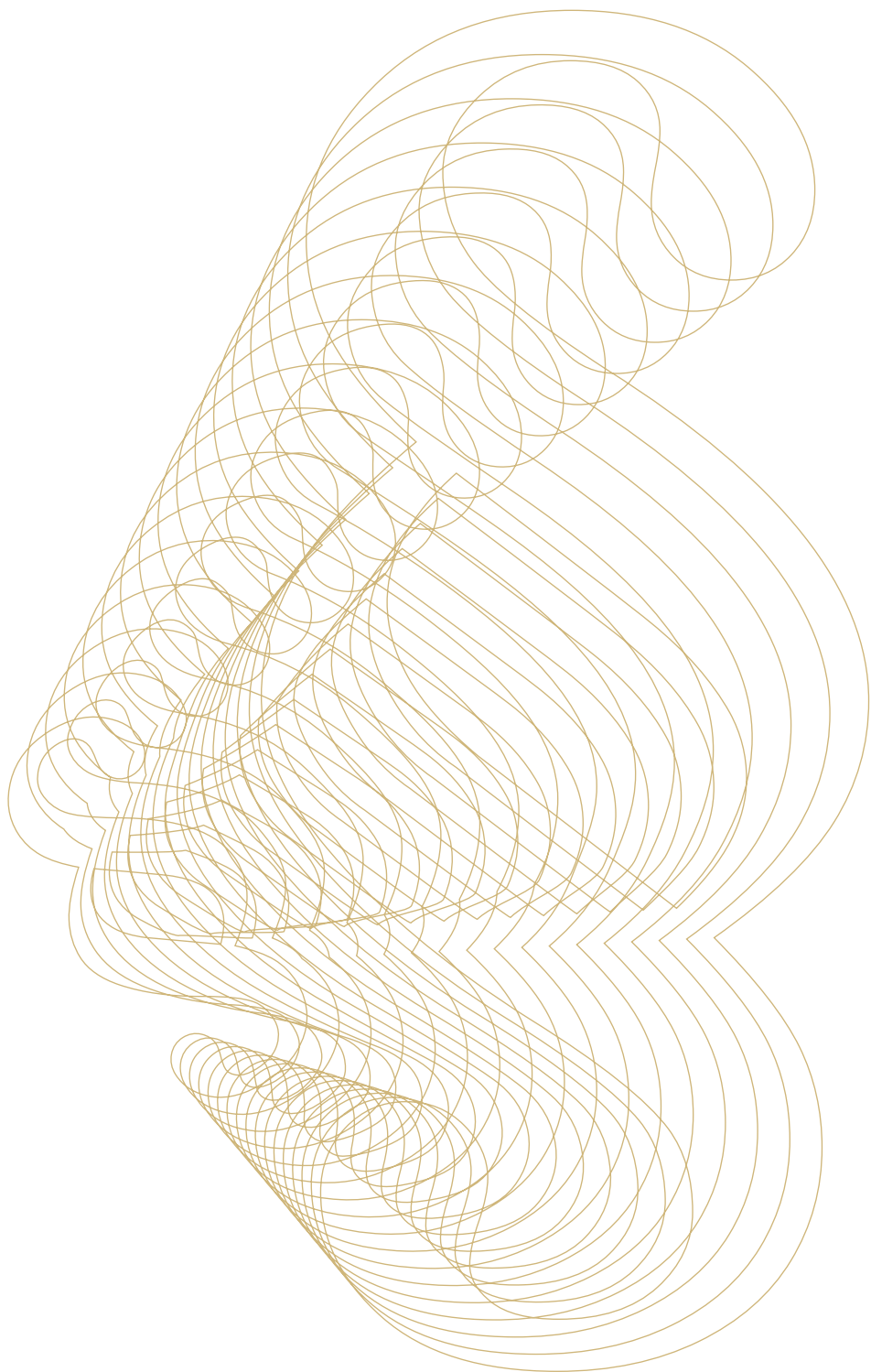

**INNSTILLINGSRÅDET
FOR DOMMERE**

ÅRSMELDING 2013

INNSTILLINGSRÅDET

Innstillingsrådet for dommere (Innstillingsrådet) ble etablert 1. november 2002 i forbindelse med den store domstolsreformen, som overførte det administrative ansvar for domstolene fra Justisdepartementet til Domstoladministrasjonen (DA).

For at domstolene skal ivareta samfunnets krav og forventninger, er det en forutsetning med utnevning av dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det er lagt opp til en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes har forutgående kunnskaper fra ulike områder av samfunns- og rettslivet. Utnevningssprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og utnevningssmåte og i tillegg ivareta endel særlige hensyn og prinsipper, som følge av domstolenes spesielle stilling i samfunnet.

Innstillingsrådet er et eksternt, uavhengig organ. Den nærmere regulering fremgår av domstolovens §§ 55 a-c. Rådets hovedoppgave er å gi innstilling til Kongen vedrørende dommerutnevnelser. Utnevningsskompetansen ligger hos Kongen i statsråd, etter at saken er undergitt en meget begrenset prøving i Justisdepartementet.

Etablering av denne fremgangsmåte for dommerutnevnelser bygger på avveining av blant annet demokratiske, konstitusjonelle, personalfaglige og allmenne hensyn. Lovgiver ønsket ikke et laugstyre hvor hele utnevningssprosessen ville skje innenfor domstolene og heller ikke en korporativ prosess i et organ sammensatt av representanter fra arbeidsgiver og arbeidstaker. Dette er utførlig drøftet i NOU 1999:19 og Ot. prp. 44 (2000-2001).

Innstillingsrådet gir innstillinger for faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler (med unntak for høyesterettsjustitiarius) og for begge instanser i jordskiftedomstolene, samt for Utmarksdomstolen for Finnmark. Innstillingsrådet gir videre innstilling ved konstitusjoner over ett år. Konstitusjoner inntil ett år avsluttes av Innstillingsrådet og DA, jf domstolovens §§ 55 e-f. Konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles ikke av Innstillingsrådet, men av Justisdepartementet.

Innstillingsrådet har beskrevet sitt arbeid og grunnlaget for de vurderinger som foretas i et praksis- og policynotat. Dette notatet omhandler de formelle rammer for utnevning av dommere, hva som vektlegges ved vurderingen av søkerne, samt prosessen med intervjuer, referanseinnhenting og oversendelse til Justisdepartementet. Innstillingsrådets notat er åpent tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside.

INNSTILLINGSRÅDETS SAMMENSETNING OG MEDLEMMENES FUNKSJONSTID

Innstillingsrådet består av ni medlemmer, jf. domstoloven § 55 a. Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstitusjon av dommere i de alminnelige domstolene og konstitusjoner i Utmarksdomstolen for Finnmark, deltar tre dommere fra de alminnelige domstoler, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister. Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstitusjon av dommere fra jordskiftedomstolene, deltar en dommer fra jordskiftedomstolene og en jordskifte kandidat i stedet for henholdsvis en dommer og juristen ansatt i det offentlige.

Rådets medlemmer oppnevnes av Kongen, som også oppnevner lederen. I tillegg oppnevnes personlige varamedlemmer. Oppnevningstiden er fire år, med adgang til gjenoppnevning for én periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2013 følgende sammensetning:

Sorenskriver **Yngve Svendsen** (leder)
Personlig varamedlem tingrettsdommer
Maren-Elisabet Nilsen-Nygaard

Avdelingsleder/tingrettsdommer
Ellen Meinich Martens
Personlig varamedlem sorenskriver
Odd Arve Bartnes (til 31.08.2013)
Personlig varamedlem sorenskriver
Ivar K. Iversen (fra 01.09.2013)

Direktør **Anne Pauline Jensen** (nestleder)
 Personlig varamedlem personaldirektør **Eli Glambek**
 (til 20.02.2013)
 Personlig varamedlem ass. fakultetsdirektør
Anne Bergit Jørgensen (fra 01.09.2013)

Ordfører **Paul Chr. Dahlø**
 Personlig varamedlem seniorrådgiver **Randi Øverland**

Lagdommer **Tonje Fisknes**
 Personlig varamedlem lagdommer
Jarle Golten Smørdal

Advokat **Bjørn Harald Borg**
 Personlig varamedlem advokat **Olav Eriksen**
 (til 31.08.2013)
 Personlig varamedlem advokat **Tore Skåltveit**
 (fra 01.09.2013)

Pensjonist **Bjørn Goksøyr**
 Personlig varamedlem IT-sjef **Øystein Lorentzen**

Jordskifterettsleder **Ivar Øygard**
 Personlig varamedlem jordskifterettsleder
Liv Grimsmo

Arealplanlegger **Irene Runningen**
 Personlig varamedlem rådgiver **Annlaug Kjelstad**

Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet, og DA har i tillegg ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Vanligvis møter avdelingsdirektør for juridisk enhet og medarbeidere fra administrasjonen. Arbeidsfordelingen mellom Innstillingsrådet og sekretariatet/DA, er nærmere fastlagt av Innstillingsrådet.

INNSTILLINGSRÅDETS AKTIVITETER I 2013

Innstillingsrådet gjennomførte åtte møter i 2013, og et møte med nye medlemmer. Møtene gjennomføres i hovedsak som dagsmøter. Innstillinger, konstitusjoner og prinsipielle diskusjoner vedrørende Innstillingsrådets oppgaver utgjør agendaen på møtene. Innstillingsrådet gjennomfører sine møter på Scandic Oslo Airport Hotel, Gardermoen, og i Domstoladministrasjonens lokaler i Trondheim.

I løpet av året har Innstillingsrådet med bistand fra Elisabeth Mannsverk (EM) forbedret rutineene vedrørende intervjumaler for både dommere og domstolledere. EM gjennomførte også filming av intervjusituasjonen fokusert på intervjugruppen. Dette ble gjennomgått i møte i februar som kompetanseløft for IR-medlemmer.

På møtets første dag i mars var det fellesmøte mellom DAs styre og Innstillingsrådet. På møtets andre dag var det dialogmøte mellom Innstillingsrådet, Advokatforeningen, Trøndelag statsadvokatembeter, Tekna og Dommerforeningen, hvor tema var prosessen rundt dommerrekruttering og gjensidig utveksling av informasjon og synspunkter.

Det årlige møtet med Sivilavdelingen i Justisdepartementet ble avholdt i tilknytning til IR-møte 22.04.2013.

I møte 18.11.2013 var det temadag hvor sorenskriver Unni Sandbukt, leder av Tilsynsutvalget for dommere, foredro og innledet til ordskifte om temaet: "Praksis og erfaringer fra Tilsynsutvalget som er relevant for Innstillingsrådet".

Jordskifteoverrettsleder Trond Magne Movik, høyesterettsdommer Arnfinn Bårdsen og sorenskriver Geir Engebretsen foredro og innledet til ordskifte om temaet: "Hva bør IR særlig vektlegge hos søkerne og

hvordan bør de ulike momentene avveies i forhold til hverandre. Særlig bes belyst forholdet mellom de rent faglige kvalifikasjonene og øvrige sider, så som bl.a. personlige egenskaper/personlig egnethet i vid forstand”.

I 2013 var det 3 varamedlemmer som fratrådte, hvorav 2 etter 2 perioder; sorenskriver Odd Arve Barnes, advokat Olav Eriksen og personaldirektør Eli Glambek. Nye varamedlemmer ble sorenskriver Ivar K. Iversen, advokat Tore Skåltveit og ass. fakultetsdirektør Anne Bergit Jørgensen.

DOMMERUTNEVNELSER

I de alminnelige domstolene har det vært tilsetningsstopp for alle stillinger i 2013. Tilsetningsstoppen har ikke fått stor innvirkning på Innstillingsrådets arbeid.

Alderssammensetningen blant dommerne viser at det blir mange dommere som går av med pensjon også i de kommende årene. I perioden 2014 – 2018 er det 9 dommere i jordskiftedomstolene og 74 dommere i de alminnelige domstolene som vil gå av med alderspensjon (ved fylte 70 år). I 2013 var det 21 dommere som gikk av med AFP/alderspensjon (hvorav 9 er blitt konstituert som ekstraordinær lagdommer) og 5 som gikk over i andre stillinger. Av de 26 dommerne som sluttet i 2013 er 3 fra jordskiftedomstolene og 23 fra de alminnelige domstolene.

I 2013 har det blitt utnevnt 8 domstolledere (4 i de alminnelige domstolene og 4 i jordskiftedomstolene) og 37 dommere (derav 5 i andreinstans, 25 i førsteinstans og 7 i jordskiftedomstolene). Det har blitt konstituert 7 dommere (1 i andreinstans, 4 i førsteinstans og 2 i jordskiftedomstolene). Innstillingsrådet har i den forbindelse vurdert totalt 424 søknader og gjennomført 198 intervjuer. I tillegg har det vært søknadsbehandling og intervju til konstitusjoner av ekstraordinære lagdommere.

Av de utnevnte i 2013 i de alminnelige domstolene, er:

- 38 % kvinner og 62 % menn
- 45 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Av de utnevnte i 2013 i jordskiftedomstolene, er:

- 18 % kvinner og 82 % menn
- 44 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Intervjuene

Intervjuene gjennomføres av en intervjugruppe bestående av to medlemmer fra Innstillingsrådet, samt en representant fra sekretariatet (DA). I tillegg deltar domstolstolleder dersom det ikke er et domstollederembete som skal besettes. Domstolleder blir bedt om å gi innspill vedrørende utvelgelsen av kandidater til intervju ved dommerstillinger.

Intervjuene gjennomføres som hovedregel ved den aktuelle domstol, noe som innebærer mye reisevirksomhet for Innstillingsrådets medlemmer og sekretariat (DAs representanter). I tillegg til intervju innhenter intervjugruppen referanser for aktuelle kandidater til det enkelte embetet.

Søkermassen

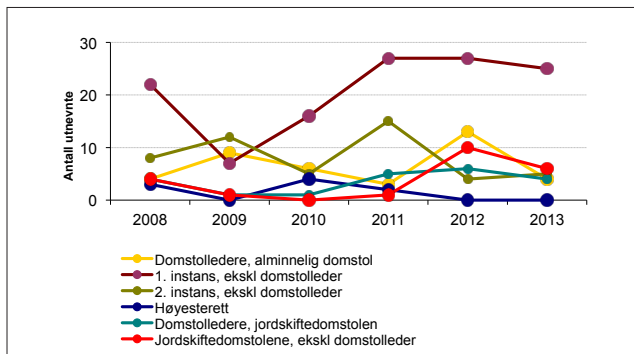
Gjennomsnittlig antall søkere pr. ledig dommerstilling i de alminnelige domstolene var i 2013 på 9,3, som er en liten økning fra 2012 (8,1). Det er imidlertid betydelige variasjoner, blant annet geografisk. Domstollederstillinger i de alminnelige domstolene hadde gjennomsnittlig 4,2 søkere (7,7 i 2011 og 4,0 i 2012).

Antall ledige domstollederstillinger i jordskiftedomstolene har i årene 2008 – 2013 variert fra én til seks (fire i 2013). Gjennomsnittlig antall søkere har variert fra 1,3 til 6,0 (2,8 i 2013). Gjennomsnittlig antall søkere til dommerstillinger har vært fra 1,7 til 6,0 (2,5 i 2013). Det ble kunngjort 13 embeter, hvorav 2 forble ubesatte pga. manglende kvalifiserte søkere /ingen søkere.

Rekruttering av søkere, det vil si å skaffe et godt søkertilfang, er ikke et ansvar for Innstillingsrådet. Dette påligger i hovedsak DA og domstolene selv. Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol spesielt, fremstår som attraktiv for potensielle søkere.

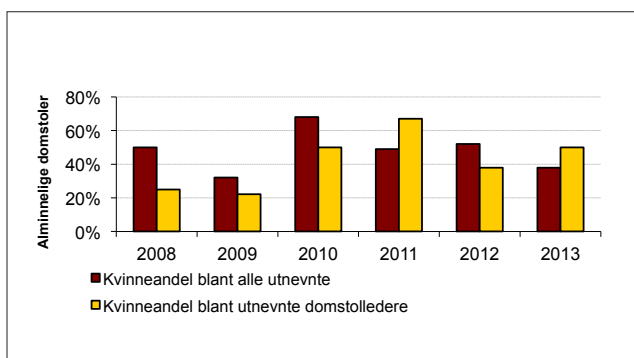
Generelt er det fremdeles ønskelig med både kvalitativt og kvantitativt bedre søkertilgang, både til dommerstillinger i de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene. I de alminnelige domstolene gjør behovet seg særlig gjeldende i forhold til domstollederstillinger, som har vesentlig færre søkere enn dommerstillingene.

Domstoladministrasjonen har et kontinuerlig arbeid med å øke søkertilfanget til dommerstillinger i de alminnelige domstolene og jordskifterettene. Det er utarbeidet en egen rekrutteringspolitikk for dommere og domstolledere.

Diagrammet viser antall utnevnte dommere fordelt på de enkelte instanser.

Antallet kvinnelige søkere i de alminnelige domstolene, har fra 2002 ligget forholdsvis stabilt på omkring 1/3 av søkermassen, men økte i 2013 til 48 %. Dette er det høyeste tallet noensinne. I jordskiftedomstolene økte andelen kvinnelige søkere fra 7 % [2011] til 23 % [2012], men gikk så ned igjen til 14 % [2013].

Diagrammet viser kvinneandelen blant utnevnte dommere i de alminnelige domstolene.

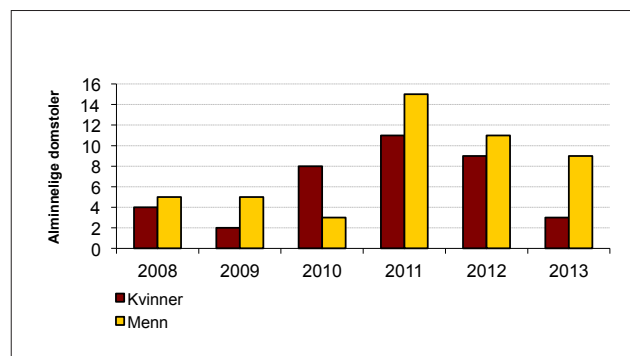
Kjønn og alder blant de utnevnte

Av de utnevnte dommerne i 2013 i de alminnelige domstolene er 38 % kvinner og 62 % menn. Dette er en nedgang i kvinneandelen fra 2012 (52 %). Nedgangen antas å skyldes mer spesielle forhold knyttet til søkermassen i 2013. Det er ikke holdepunkter for at kvinneandelen på mer varig basis vil bli liggende særlig under de ca. 50 % som den har befunnet seg på i årene forut for 2013. Det er også verdt å merke seg at andelen kvinner blant de utnevnte domstollederne har økt fra 38 % til 50 %. Innstillingsrådet praktiserer moderat kjønnskvoltering og innenfor den aktuelle søkermasse anvendes de virkemidler som står til disposisjon for å jevne ut kjønnsforskjellene i dommerkorpsset.

Andelen utnevnte kvinner i de alminnelige domstolene (38 %) lå lavere enn andelen kvinner i søkermassen (48 %). Gjennomsnittsalder ved utnevning var 45 år. Av de utnevnte dommerne i jordskiftedomstolene var kvinneandelen i 2013 på 18 % (kvinnene utgjorde 14 % av søkermassen). Alder ved utnevning var 44 år.

Ved årsskiftet var den totale andel kvinnelige dommere i Norge 38 % og 62 % menn, fordelt slik: Høyesterett 35 % kvinner og 65 % menn, lagmannsrett 35 % kvinner og

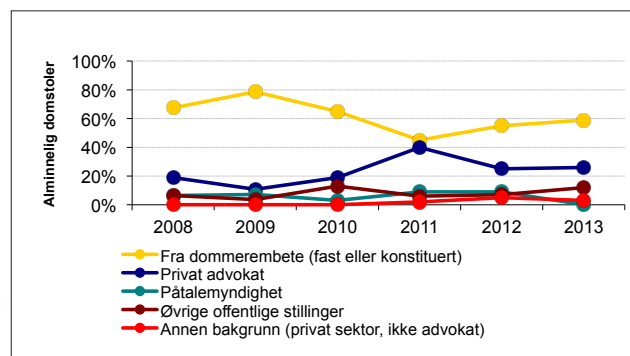
65 % menn og tingrett 40 % kvinner og 60 % menn. For jordskiftedomstolene er fordelingen 12 % kvinner og 88 % menn, fordelt slik: Jordskifteoverrett 25 % kvinner og 75 % menn og jordskifterett 13 % kvinner og 87 % menn.

Diagrammet viser kjønnsfordeling ved tilgang av helt nye dommere som tidligere ikke har vært dommere eller konstituerte dommere.

Utnevnte dommers tidligere yrke

I 2013 var det noen flere av de utnevnte i de alminnelige domstolene som kom fra en dommerstilling (fast eller konstituert) enn i 2012. Av de 34 utnevnte kom 24 (59 %) fra dommerstilling (13 fra faste stillinger og 7 fra konstitusjoner). I jordskiftedomstolene kom 5 av de utnevnte (45 %) fra dommerstilling (2 fra faste stillinger og 3 fra konstitusjoner).

Diagrammet viser fordeling av tidligere yrker, inklusive konstitusjoner til utnevnte dommere.

Som diagrammet over viser, kom 59 % fra dommerembete (fast eller konstituert). Tallet synker til 38 % når man tar bort de som er konstituert i en dommerstilling. 26 % av de utnevnte i 2013 var advokater fra private firma. Tar man hensyn til at advokater også var konstituerte dommere, utgjør advokatandelen 38 %. 12 % av de utnevnte i 2013 kom fra andre offentlige stillinger.

STATISTIKK FOR DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
UTNEVNTE, ALMINNELIGE DOMSTOLER						
Antall utnevnte, totalt	37	28	31	47	44	34
Antall utnevnte domstolledere	4	9	6	3	13	4
Antall, utnevnte totalt i 1. instans, ekskl domstolleder	22	7	16	27	27	25
Antall, utnevnte totalt i 2. instans, ekskl domstolleder	8	12	5	15	4	5
Antall, utnevnte totalt i Høyesterett	3	0	4	2	0	0
Kvinneandel blant alle utnevnte	50 %	32 %	68 %	49 %	52 %	38 %
Kvinneandel blant utnevnte domstolledere	25 %	22 %	50 %	67 %	38 %	50 %
Gjennomsnittsalder ved utnevnelse	45	49	45	45	46	45
YRKE VED UTNEVNELSE						
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	67 %	79 %	65 %	43 %	55 %	59 %
Privat advokat	19 %	11 %	19 %	40 %	25 %	26 %
Påtalemyndighet	7 %	7 %	3 %	9 %	9 %	0 %
Øvrige offentlige stillinger	7 %	4 %	13 %	6 %	7 %	12 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	0 %	0 %	0 %	2 %	5 %	3 %
SØKERMASSE (INKLUSIVE KONSTITUSJONER):						
Antall søknader totalt	354	326	345	762	478	389
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	9,3	11,6	8,7	11,2	8,1	9,3
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	38	25	44	66	52	55
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	3	3	1	2	3	1
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	32 %	34 %	41 %	38 %	47 %	48 %
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	23	38	34	23	56	25
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	4,8	4,2	3,4	7,7	4,0	4,2
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	8	9	8	13	10	9
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	3	1	1	4	2	1
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	13 %	13 %	24 %	35 %	45 %	48 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	177	160	193	265	195	170
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	50 %	49 %	56 %	35 %	41 %	44 %

STATISTIKK FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
UTNEVNTE, JORDSKIFTEDOMSTOLENE						
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen	8	2	1	6	16	11
Antall utnevnte domstolledere	4	1	1	5	6	4
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen, ekskl domstolleder	4	1	0	1	10	7
Kvinneandel blant alle utnevnte	25 %	0 %	0 %	0 %	19 %	18 %
Kvinneandel blant alle utnevnte domstolledere	25 %	0 %	0 %	0 %	50 %	0 %
Gjennomsnittsalder ved utnevnelse	42	53	54	53	47	44
YRKE VED UTNEVNELSE						
Fra jordskiftedommerembete (fast eller konstituert)	100 %	0 %	0 %	83 %	50 %	45 %
Jordskiftedommerfullmektig (tidl. overingeniør med løyve)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	27 %
Øvrige offentlige stillinger	0 %	50 %	100 %	17 %	44 %	18 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	0 %	50 %	0 %	0 %	6 %	9 %
SØKERMASSE (INKLUSIVE KONSTITUSJONER)						
Antall søknader totalt	21	13	6	27	62	35
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	2,3	3,3	6,0	1,7	3,6	2,5
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	3	4	6	5	8	6
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	0	2	6	0	1	0
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	33 %	8 %	17 %	7 %	23 %	14 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	7	4	6	17	18	11
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	2,3	4	6	1,3	2	2,8
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	3	4	6	4	4	3
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	2	4	6	0	0	1
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	29 %	0 %	17 %	6 %	39 %	0 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	21	9	4	25	51	28
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	100 %	69 %	67 %	93 %	82 %	80 %

Postadresse sekretariat:
Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen,
7485 Trondheim

Telefon: + 47 73 56 70 00
Telefaks + 47 73 56 70 01
e-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er tilgjengelig på
www.domstol.no/innstillingsradet